

Program Zdravje v vrtcu

Letno poročilo o izvajanju programa v
šolskem letu

2024/25

Letno poročilo o izvajanju programa Zdravje v vrtcu v šolskem letu 2024/25

Evalvacija dejavnosti

Avtorji:

Kordiš Tea, Lunar Kolar Anja, Štuhec Aneja, Lapajne Patricia, Osek Primož, Kravos Petra, Dolinšek Nataša, Amon Ana

Oblikovanje:

Pečan Erna

Grafike:

Freepik

Izdajatelj:

Nacionalni inštitut za javno zdravje, Trubarjeva 2, Ljubljana

Jezikovni pregled:

Törnar Mihaela

Elektronska izdaja: julij 2026

Publikacija je dostopna na spletni strani: <https://nijz.si/programi/zdravje-v-vrtcu/>

Kazalo

1. Uvod	4
2. Ključne ugotovitve	5
3. Program Zdravje v vrtcu v šolskem letu 2024/25	6
3.1 Izvedene aktivnosti vrtcev	9
3.2 Aktivnosti po vsebinskih področjih in trajanju	10
3.3 Izvajalci aktivnosti	13
3.4 Ciljne skupine	14
3.5 Ovire in prednosti	17
4. Izobraževanja	19
4.1 Kratek opis predstavljenih vsebin jesenskega in spomladanskega izobraževanj v šolskem letu 2024/25	21
5. Načini komunikacije v vrtcu	22
5.1 Komunikacija med zaposlenimi	22
5.2 Komunikacija s starši	23
5.3 Komuniciranje z lokalno skupnostjo	24
5.4 Predlogi koordinatorjev za program ZvV	25
6. Kazalniki zdravja	26
6.1 Duševno zdravje	26
6.2 Prehrana	26
6.3 Telesna dejavnost	27
6.4 Higiena	27
6.5 Sodelovanje z zdravstveno službo	27
7. Zaključek	28
8. VIRI	29

1. Uvod

Program Zdravje v vrtcu (ZvV) že skoraj dve desetletji povezuje vrtce, ki želijo otrokom v zgodnjem otroštvu privzgojiti in krepiti vrednote zdravega življenjskega sloga. Poleg otrok in strokovnih delavcev vrtcev program vključuje tudi družine ter lokalno skupnost, saj se zavedamo, da zdravje nastaja in se krepi v vseh okoljih, kjer otroci živijo, rastejo, se igrajo in učijo. Program temelji na celostnem pristopu k zdravju in je usmerjen v kontinuirano izvajanje dejavnosti, ki dokazano prispevajo k boljšemu zdravju in počutju otrok. Zdravo prehranjevanje, redna telesna dejavnost, skrb za osebno higieno, kakovosten počitek, preprečevanje neizgled ter krepitev duševnega zdravja predstavljajo ključna področja delovanja. V zadnjih letih vse več pozornosti namenimo tudi razvoju socialno-čustvenih kompetenc, krepitevi odpornosti in prostovoljstva, občutka pripadnosti ter ustvarjanju spodbudnega in varnega okolja, v katerem se otroci lahko celostno razvijajo.

Vsako šolsko leto za strokovne delavce vrtcev organiziramo strokovna izobraževanja in regijska srečanja koordinatorjev programa, na katerih obravnavamo aktualne vsebine s področja promocije zdravja. Pri tem sledimo sodobnim strokovnim smernicam, ki poudarjajo pomen zgodnjega oblikovanja zdravih življenjskih navad. Raziskave kažejo, da se številne navade, povezane s prehrano, gibanjem, spanjem in skrbjo za zdravje, oblikujejo že v predšolskem obdobju in pomembno vplivajo na zdravje v kasnejših življenjskih obdobjih. Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) poudarja, da so prva leta življenja odločilna za zdrav razvoj možganov, oblikovanje vedenjskih vzorcev in razvoj življenjskih navad. Otroci za optimalen razvoj potrebujejo spodbudno in varno okolje, ustrezno prehrano, kakovostne odnose z odraslimi ter priložnosti za učenje in raziskovanje. Takšno okolje predstavlja temelj za zdravje in dobro počutje skozi celotno življenjsko obdobje. Zato je pomembno, da otroci zdrave izbire spoznavajo skozi pozitivne izkušnje, igro, raziskovanje in zgled odraslih.

Poseben poudarek sodobne promocije zdravja predstavlja tudi duševno zdravje otrok. Predšolsko obdobje je čas intenzivnega razvoja čustvenih in socialnih veščin, zato je pomembno, da otrokom omogočamo izražanje čustev, razvijanje empatije, sodelovanja, samostojnosti in pozitivne samopodobe. Dobro duševno zdravje namreč predstavlja temelj za uspešno učenje, kakovostne odnose in dobro počutje posameznika skozi vse življenje. Sodobne smernice SZO za zgodnji razvoj otrok poudarjajo, da sta odzivno starševstvo in kakovostna podpora otrokovemu socialno-čustvenemu razvoju enako pomembna kot skrb za telesno zdravje. Spodbujanje varnih odnosov, občutka sprejetosti in pripadnosti pomembno prispeva k razvoju odpornosti ter pozitivne samopodobe otrok.

Ključno vlogo pri spodbujanju zdravega načina življenja otrok ima tudi družina. Program Zdravje v vrtcu spodbuja izvajanje dejavnosti, ki vključujejo starše, stare starše ter druge iz lokalne skupnosti, s katerimi krepimo medgeneracijsko sodelovanje in socialne mreže. Skupne dejavnosti omogočajo izmenjavo znanj, izkušenj in tradicij, hkrati pa otrokom ponujajo pomembne vzornike pri oblikovanju zdravih navad. Tudi najnoveše poročilo organizacij UNICEF in UNESCO poudarja, da je kakovostna predšolska vzgoja najučinkovitejša takrat, ko povezuje otroka, družino, vzgojno-izobraževalno ustanovo in širšo skupnost. Celostno sodelovanje vseh deležnikov pomembno prispeva k ustvarjanju podpornega okolja, v katerem se zdravje krepi na vsakem koraku.

V vsakem šolskem letu program povezuje rdeča nit, ki izhaja iz aktualnih potreb vrtcev in sodobnih izzivov na področju zdravja otrok. Potrebe prepoznavamo s pomočjo evalvacij, letnih poročil, strokovnih srečanj in sodelovanja s koordinatorji programa. Na ta način lahko vsebine programa prilagajamo potrebam otrok, družin in strokovnih delavcev ter prispevamo k učinkovitejšemu spodbujanju zdravja v vrtcih. V šolskem letu 2024/25 nas je povezovala rdeča nit »Jem zdravo, spoštujem hrano in varujem naravo«. Tema je poudarjala tesno povezanost med zdravjem posameznika, prehranskimi navadami in skrbjo za okolje. Otroci so skozi različne dejavnosti spoznavali pomen uravnotežene prehrane, raziskovali izvor hrane, se učili prepoznavati lokalna in sezonska živila ter razvijali pozitiven odnos do hrane kot dragocene dobrine. Ob tem so ozaveščali pomen zmanjševanja količin zavržene hrane, ponovne uporabe, kompostiranja in nasploh odgovornega ravnanja s hrano.

Program Zdravje v vrtcu tako ne krepi le otrokove odgovornosti do lastnega zdravja, temveč postavlja temelje za oblikovanje zdravih, odgovornih in okoljsko ozaveščenih posameznikov. Z zgodnjim razvijanjem zdravih navad, pozitivnih vrednot in trajnostnega razmišljanja s programom prispevamo tudi k boljšemu zdravju družin, močnejšim skupnostim in dolgoročno tudi k boljšemu javnemu zdravju.

2. Ključne ugotovitve

V šolskem letu 2024/25 je bilo v program Zdravje v vrtcu vključenih 205 vrtcev (49 %).

Aktivnosti je izvajalo 3.527 vzgojiteljev/ic in pomočnikov/ic.

V program je bilo vključenih 38.771 otrok.

Izvedenih je bilo 1.707 aktivnosti, v povprečju vsak vrtec 8,4 aktivnosti.

Največ aktivnosti je bilo posvečenih področju zdrave prehrane, telesne dejavnosti in naravi ter varovanju okolja.

Najmanj aktivnosti je bilo izvedenih na področju obeležitve svetovnih dni, kar je pričakovano, saj te vsebine vrtci povezujejo z drugimi vsebinami npr. prehrana, telesna dejavnost, duševno zdravje in aktivnosti, v katerih vrtci sodelujejo z lokalno skupnostjo.

Pri izvajanju aktivnosti so v 54 % sodelovali zunanji izvajalci.

Najpogosteje so bile aktivnosti namenjene otrokom, nato staršem in strokovnim delavcem, najmanj pa lokalni skupnosti.

Največ (42 %) izvedenih aktivnosti se je izvajalo obdobjno, v krajšem časovnem obdobju, med njimi največ s področja zdrave prehrane.

Večina (98 %) vrtcev o aktivnostih programa Zdravje v vrtcu redno obvešča starše, lokalno skupnost pa 53 % vrtcev.

Strokovnih izobraževanj v šolskem letu 2024/25 se je udeležilo 5.770 strokovnih delavcev vrtcev.

Vzgojitelji se o aktualnih informacijah, povezanih s programom, najpogosteje informirajo po e-pošti, z individualnimi pogovori ter na organiziranih sestankih.

3. Program Zdravje v vrtcu v šolskem letu 2024/25

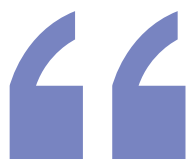
V nadaljevanju so prikazani podatki o številu vključenih vrtcev v program ZvV v šolskem letu 2024/25. Podatke smo pridobili s pomočjo spletne aplikacije 1KA oz. EnKlikAnketa, odprtokodne programske opreme za spletno anketiranje 1, kjer so vključeni vrtci oddali svoja letna poročila o delu v okviru programa.

Koordinatorji programa ZvV so izpolnili spletni vprašalnik za evalvacijo aktivnosti ob koncu šolskega leta. Poročilo predstavlja oris delovanja programa ZvV in obsega naslednje elemente: osnovne podatke o vrtcu, naslov in vsebino aktivnosti, kratek opis aktivnosti, ciljno populacijo, izvajalce nalog, ovire, s katerimi so se soočali pri izvedbi, ključne vidike, da so aktivnosti uspešno izpeljali, delovanje tima na področju promocije zdravja v vrtčevskem okolju, prednosti vključitve v program in načine obveščanja različnih skupin. V letnem poročilu so vključeni tudi podatki o številu udeleženi na strokovnih (jesensko in spomladansko) izobraževanjih ter kazalniki zdravja, ki smo jih letos prvič vključili v poročilo.

V program ZvV je bilo v šolskem letu 2024/25 vključenih 205 vrtcev. Sodelovalo je 2.055 skupin. Največ sodelujočih skupin je iz višje starostne skupine (3–6 let), in sicer 890. V tem šolskem letu je bilo vključenih 38.771 otrok, kar je 1.303 več kot leto prej. Pri aktivnostih v skupinah je sodelovalo 3.527 vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev, kar predstavlja v povprečju 1,7 strokovnega delavca na skupino in 180 več (5 %) kot leto prej. V programu ZvV je bilo v vseh sodelujočih vrtcih izvedenih 1.707 aktivnosti, kar predstavlja 10 % več aktivnosti kot v šolskem letu 2023/24.

Tabela 1: Vrtci, vključeni v program ZvV v šolskem letu 2024/25.

Slovenija – regija	Število vrtcev	Število vključenih vrtcev v šol. l. 2024/25	Delež vključenih vrtcev v šol. l. 2024/25 (%)
OE Celje	52	19	37
OE Koper	30	13	43
OE Kranj	38	21	55
OE Ljubljana	117	40	34
OE Maribor	69	40	58
OE Murska Sobota	35	25	71
OE Nova Gorica	28	6	21
OE Novo mesto	38	31	86
OE Ravne na Koroškem	13	10	77
Skupno št. vrtcev	420	205	49

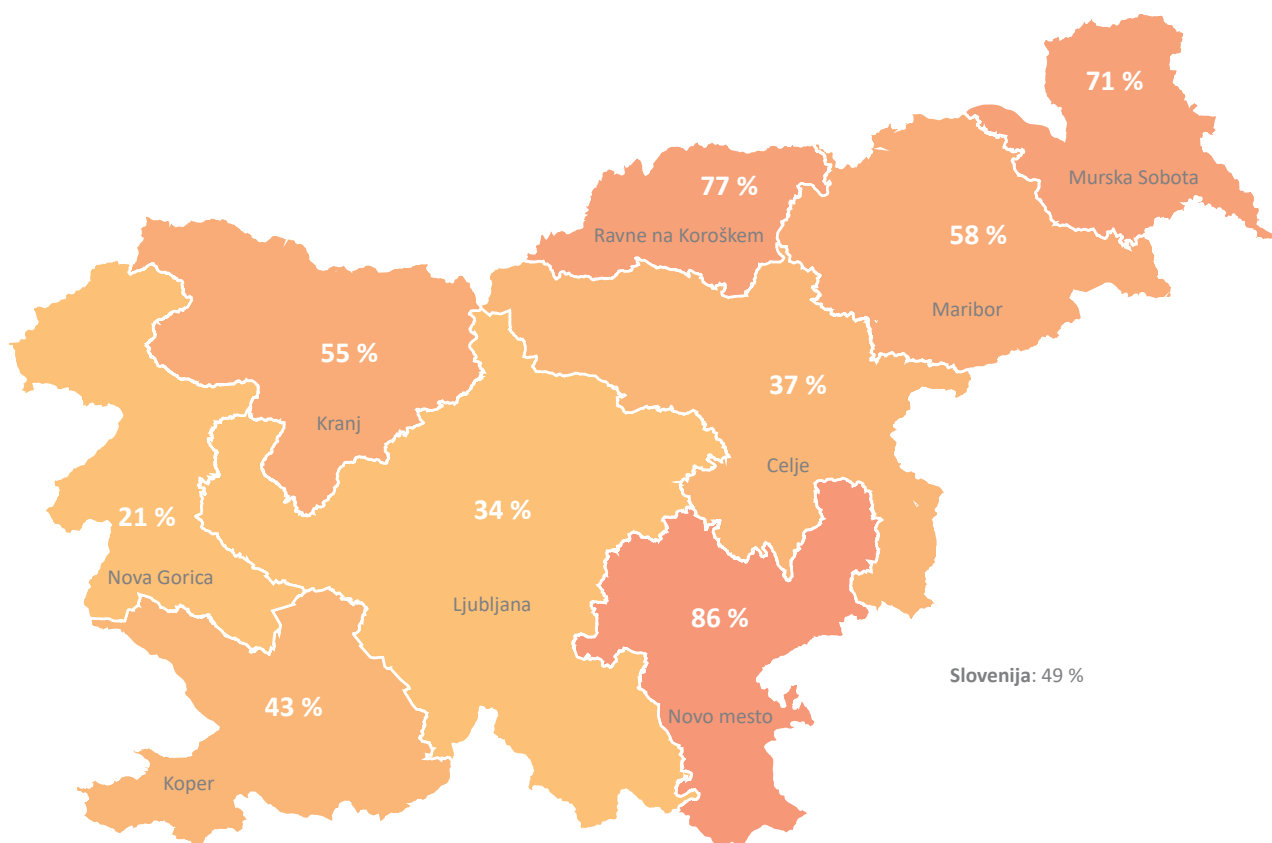
Hvala vam, da ste nam omogočili sodelovanje, rast in razvoj. Ostajamo z vami.

VVE PRI OŠ STARI TRG OB KOLPI

Z veseljem bomo še vedno sodelovali v programu. Hvala za vse aktivnosti, spodbude in usmeritve.

ZASEBNI VRTEC DUHEC D.O.O.

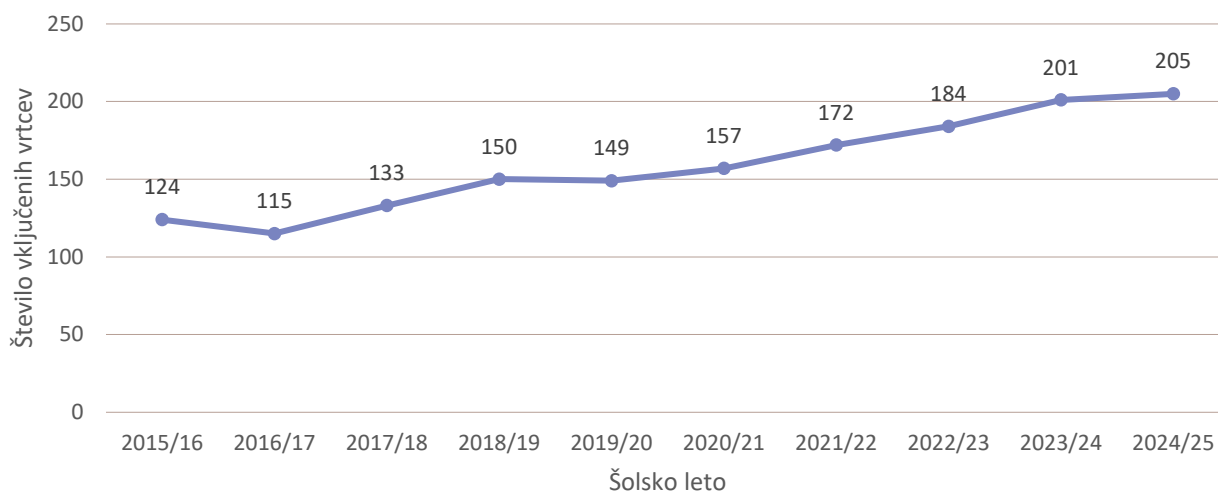

Slika 1: Razporeditev mreže vrtcev, delež vključenih v program ZvV v šolskem letu 2024/25.

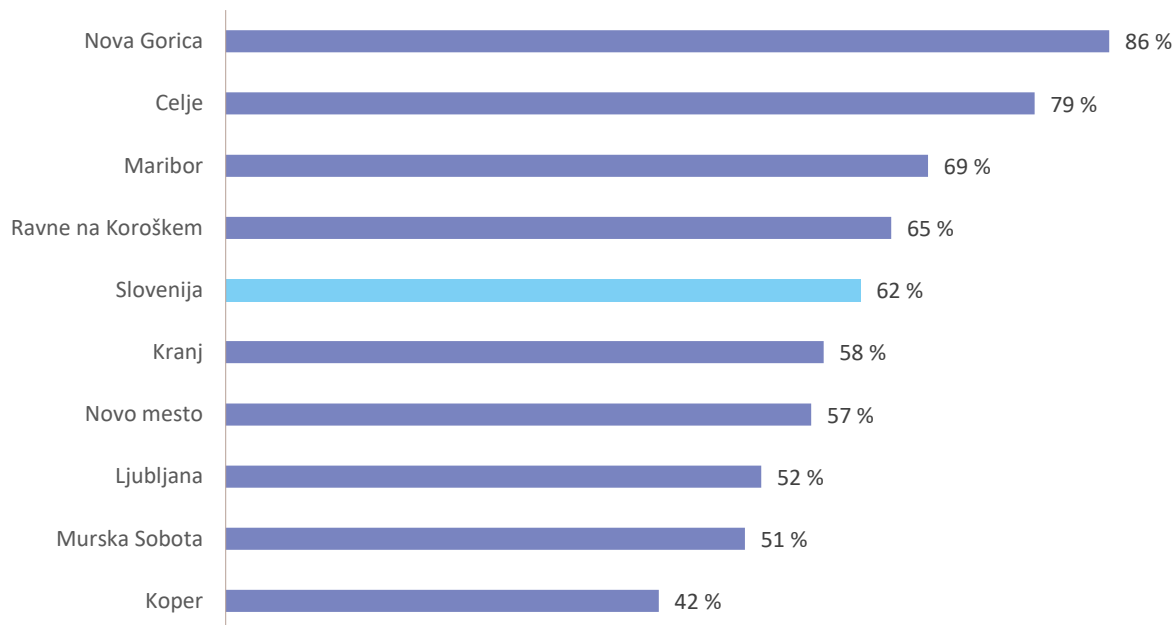
Število vrtcev, vključenih v program ZvV, se je tudi v šolskem letu 2024/25 povečalo. In sicer za 10 vrtcev (spremljanje števila vključenih vrtcev smo v tem letu spremenili, in sicer tako, da štejemo samo celoten zavod in ne posameznih večjih enot enega zavoda). Še vedno je naš cilj, da bi v prihodnjih letih vsi slovenski vrtci sodelovali v programu ZvV in vključevali celostni pristop zdravja v kurikulum. Program namreč podpira in krepi zdravje otrok in njihovih družin, zaposlenih in drugih v lokalni skupnosti, ki vstopajo v vrtec ali se z njim povezujejo.

Slika 2 prikazuje vključevanje vrtcev v program ZvV za obdobje zadnjih deset let. V šolskem letu 2015/16 je bilo vključenih 124 vrtcev, v šolskem letu 2024/25 pa 205. V zadnjih desetih letih se število vključenih vrtcev, ki so oddali poročilo o izvedenih aktivnostih, povečalo za 65 %.

Slika 2: Število vrtcev v programu od šolskega leta 2015/16 do šolskega leta 2024/25.

Pogoj za sodelovanje vrtca v programu je vključenost vsaj 30 % skupin. V šolskem letu 2024/25 je v povprečju sodelovalo 62 % skupin vsakega sodelujočega vrtca. Največji delež sodelujočih skupin je bil v novogoriški (86 %) in celjski (79 %) regiji.

Slika 3: Delež sodelujočih skupin v Sloveniji in po regijah v šolskem letu 2024/25.

“

Kljub temu, da nam je program poznan, vedno znova dobimo priložnost, da osvežimo in nadgradimo svoje znanje. Z veseljem bomo tudi v bodoče aktivno sodelovali pri programu, saj prinaša izjemne možnosti za učenje in raziskovanje.

VVE VOJKE NAPOKOJ, OŠ JURIJA VEGE MORAVČE

Zaradi obogatitve z vašimi zanimivimi vsebinami smo veseli sodelovanja v programu Zdravje v vrtcu. Hvala.

ENOTA VRTCA PRI OŠ DRAGATUŠ

”

3.1 Izvedene aktivnosti vrtcev

Vsak vrtec mora ob koncu šolskega leta poročati za najmanj pet aktivnosti, ki jih je izvedla posamezna skupina v okviru programa ZvV. V Tabeli 2 so prikazani podatki o številu poročenih aktivnosti v vrtcih. Vrtci so lahko poročali za najmanj 5 oz. največ 15 aktivnosti.

Tabela 2: Število poročenih aktivnosti na vrtec po regijah v šolskem letu 2024/25.

Regije	Število aktivnosti na vrtec											Skupaj
	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Celje	5	2	4	2	2	2	0	3	0	0	1	21
Koper	5	3	1	0	0	1	1	3	0	0	4	18
Kranj	8	4	4	0	4	2	1	4	2	0	3	32
Ljubljana	10	4	4	4	5	1	1	7	2	1	0	39
Maribor	11	4	6	6	3	3	2	1	2	2	1	41
Murska Sobota	5	4	5	5	0	1	0	2	1	0	0	23
Nova Gorica	1	1	0	0	2	2	1	2	1	0	0	10
Novo mesto	5	3	4	3	2	2	5	6	0	1	3	34
Ravne na Koroškem	5	0	1	1	0	2	1	0	0	0	0	10
Skupaj	55	25	29	21	18	16	12	28	8	4	12	228

Od vseh vključenih vrtcev jih je 55 (27 %) poročalo, da so v sklopu programa ZvV izvedli po 5 aktivnosti na skupino. Po 6 aktivnosti na skupino je bilo izvedenih v 25 (12 %) vrtcih, po 7 aktivnosti na skupino so izvedli v 29 (14 %) vrtcih, 119 vrtcev je poročalo o 8-ih ali več aktivnostih na skupino. Po poročanjih so največ različnih aktivnosti izvedli v vrtcih iz OE Koper.

V imenu celotnega kolektiva bi želela pohvaliti celoten program Zdravje v vrtcu, saj je res kakovosten, celosten in strokoven. Tudi sodelovanje s področno koordinatorko je zgledno, saj nas sproti obvešča o vsem, kar moramo vedeti ali o morebitnih novostih v programu. Zelo podpiramo tudi izvedbo izobraževanj na daljavo, saj si tako lažje razporedimo čas za izobraževanje. Zahvaljujem se vsem, ki sooblikujete program in se veselim nadaljnjega sodelovanja.

VRTEC PRI OŠ RUDOLFA UKOVIČA
PODGRAD

Program bi v splošnem zelo pohvalila. Opažam pa, da se v našem kolektivu strokovni delavci ne odločajo za sodelovanje v programu predvsem zaradi pisanja poročil ob koncu šolskega leta, kljub temu da dejavnosti izvajajo tudi oni. Kot sem predlagala že nekaj vprašanj nazaj, predlagam tudi sedaj krajša poročila ob koncu izvedbe programa, ki bi mogoče motivirala še nekaj dodatnih strokovnih delavcev. Meni osebno so zelo všeč tudi vaša izobraževanja, ki nam zaradi možnosti ogleda na daljavo ponujajo veliko avtonomije pri časovni organizaciji izobraževanja. So tudi zelo poučna in zanimiva. Ravno zaradi tega me zelo preseneča, kako majhen je odziv v naši ustanovi. Želim vam uspešno razvijanje programa tudi v prihodnjem šolskem letu, tema bo zelo koristna.

VVE PRI OŠ HORJUL

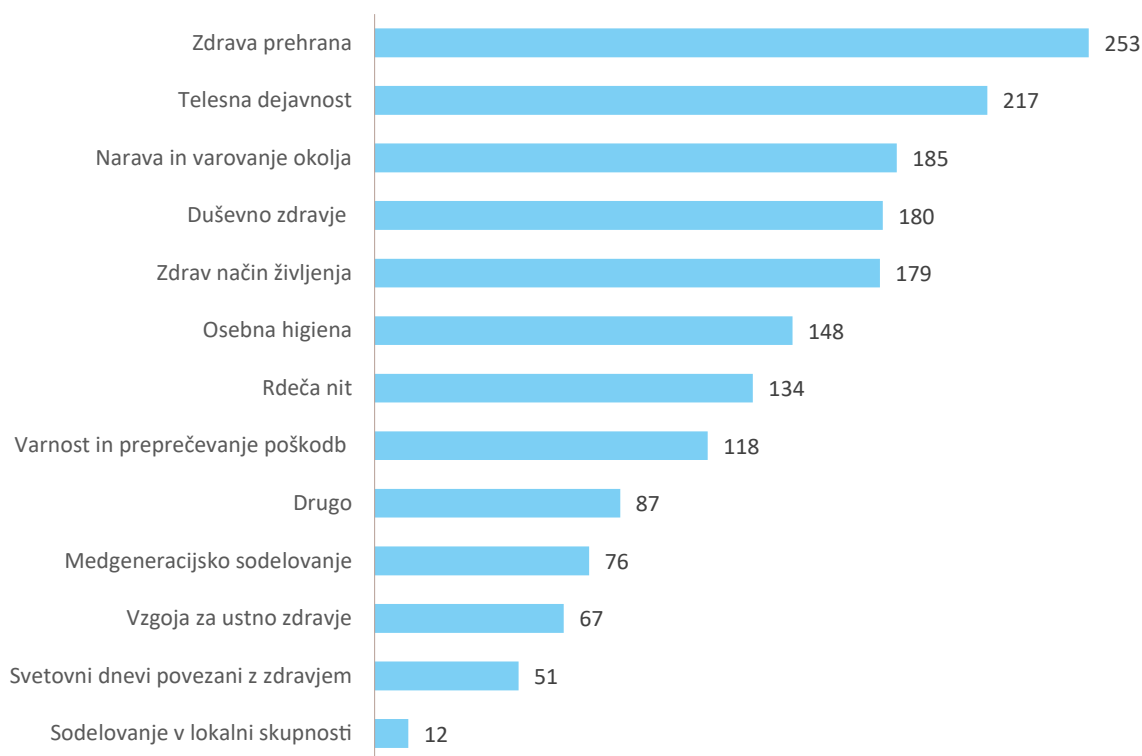
3.2 Aktivnosti po vsebinskih področjih in trajanju

Vrtci so poročali o izvedenih aktivnostih glede na naslednja vsebinska področja:

- Rdeča nit
- Vzgoja za ustno zdravje
- Zdrava prehrana
- Osebna higiena
- Varnost in preprečevanje poškodb
- Duševno zdravje
- Telesna dejavnost
- Svetovni dnevi, povezani z zdravjem
- Zdrav način življenja
- Narava in varovanje okolja
- Medgeneracijsko sodelovanje
- Sodelovanje v lokalni skupnosti
- Drugo

Skupno je bilo izvedenih 1.707 aktivnosti. Največ aktivnosti (253 oziroma 15 %) je bilo izvedenih s področja zdrave prehrane, ki je bila rdeča nit, spodbujanja telesne dejavnosti (217 oziroma 13 %) in narave ter varovanja okolja (185 oziroma 11 %). Sledijo področje duševnega zdravja, zdravega načina življenja, higiene, preprečevanja poškodb, medgeneracijskega sodelovanja, ustnega zdravja. Najmanj aktivnosti so vrtci izvajali v sodelovanju z lokalno skupnostjo.

Vrtci so izvajali tudi druge aktivnosti, na primer, s področja bivanja v naravi, bontona, človeškega telesa, čutil, navajanja na samostojnost, oblačila, razvoja otroka, seznanitve s poklici, skrbi za živali in rastline.

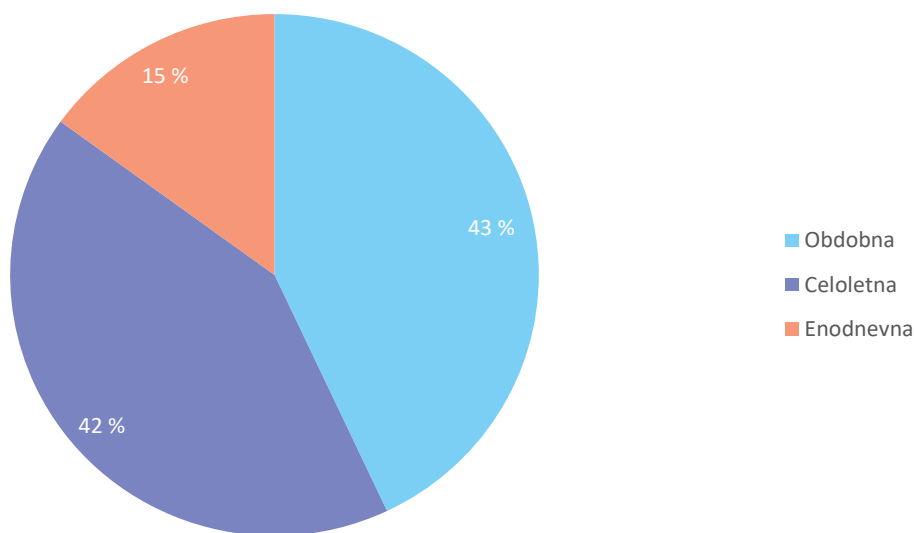

Slika 4: Število aktivnosti glede na vsebinsko področje.

V ljubljanski regiji so najpogostejše izvajali dejavnosti na področju telesne dejavnosti (12 %), prav tako v murskosoboški regiji (13 %). V celjski (20 %), koprski (17 %), mariborski (16 %), kranjski (14 %) in murskosoboški regiji (13 %) ter v Ravnah na Koroškem (21 %) so najpogostejše izvajali aktivnosti na področju zdrave prehrane. Na koroškem (21 %) in v novomeški (17 %) ter novogoriški (14 %) regiji so najpogostejše izvajali aktivnosti s področja zdravega načina življenja.

Vrtci svoje aktivnosti izvajajo v različnih časovnih obdobjih. Nekatere aktivnosti izvajajo kontinuirano preko celega šolskega leta, nekatere obdobjno, to je nekajkrat letno ali skoncentrirano v določenem časovnem obdobju (npr. mesečna naloga).

Ti obliki trajanja sta najpogostejši, medtem ko se redkeje odločajo za enodnevnne aktivnosti. Med enodnevnne aktivnosti najpogostejše vključujejo obeležitve različnih svetovnih dni.

Slika 5: Trajanje aktivnosti po obdobjih.

Vrtci so največ aktivnosti izvajali obdobjno, in sicer v 43 %, medtem ko je 42 % aktivnosti bilo izvedenih tekom celega leta in 15 % aktivnosti v obliki enodnevnih aktivnosti.

Z veseljem bi izpostavila, da je program Zdravje v vrtcu izjemno pomemben in dobrodošel, saj spodbuja celosten razvoj otrok že v zgodnjem obdobju. Povezovanje zdravja, čustvenega počutja, gibanja in prehrane v vzgojno-izobraževalni proces ustvarja trdne temelje za zdrav življenjski slog. Pohvalila bi tudi odprtost in sodelovanje med vrtcem, starši in strokovnjaki, saj verjamem, da le skupaj lahko ustvarimo spodbudno okolje, kjer se otroci počutijo varne, sprejete in motivirane za rast. Veselim se nadaljnjega razvoja programa in novih priložnosti za izboljšave.

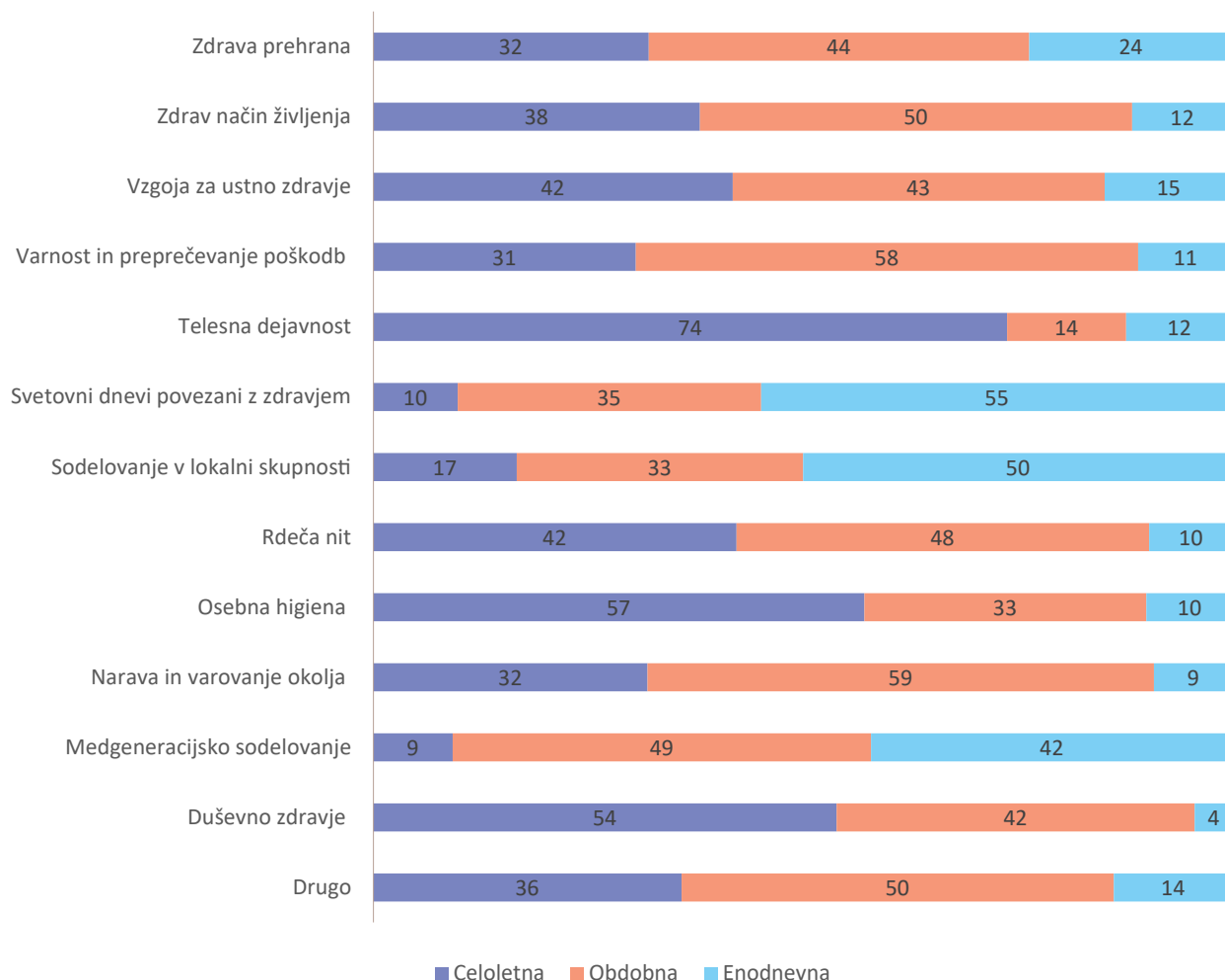
OŠ FRANA KOCBEKA GORNJI GRAD, VRTEC GORNJI GRAD

V imenu vseh sodelujočih bi želela pohvaliti vsa gradiva in kakovostna izobraževanja, ki ste nam jih posredovali – z veseljem smo jih prebrali in uporabljali v praksi. Imam pa tudi predlog za izboljšavo anketnega obrazca: zaradi omejenega vpogleda v besedilo in nezmožnosti listanja med stranmi, je izpolnjevanje zahtevno in časovno zamudno. Predlagamo, da bi v prihodnje omogočili izpolnjevanje v Wordovem dokumentu, saj bi to omogočilo lažjo preglednost, sprotno urejanje ter boljše načrtovanje odgovorov, posebej glede na dolžino in zahtevnost vprašanj. Hvala za vaše razumevanje in za trud, ki ga vlagate v podporo vrtcem!

OŠ LESKOVEC PRI KRŠKEM - ENOTA VRTEC (ENOTA VILA)

V obliki celoletnih aktivnosti so vrtci glede na podatke najpogosteje izvajali aktivnosti s področja telesne dejavnosti in osebne higiene, sledi duševno zdravje. Kot obdobje aktivnosti so vrtci najpogosteje navajali vsebine s področja narave in varovanja okolja ter varnosti in preprečevanja poškodb. Največ enodnevnih aktivnosti je bilo v sklopu svetovnih dni povezanih z zdravjem.

Slika 6: Trajanje aktivnosti po vsebinskih področjih.

Odločili smo se, da bomo tudi v prihodnjem šolskem letu nadaljevali s programom Zdravje v vrtcu, saj nam le-ta prinaša veliko novih idej in aktivnosti, ki pripomorejo h krepitvi duševnega zdravja. To je še kako pomembno za naše funkcioniranje in zadovoljstvo na delovnem mestu.

VRTEC ŠKOFLJICA

V imenu vseh sodelujočih v programu Zdravje v vrtcu se vam iskreno zahvaljujem za izjemne vsebine, ki ste nam jih predstavili v vrčevskem letu 2024/25. Program Zdravje v vrtcu je tako tudi v tem letu dodatno obogatil naše delo ter izboljšal kakovost našega programa.

OŠ VINICA ENOTA VRTCA

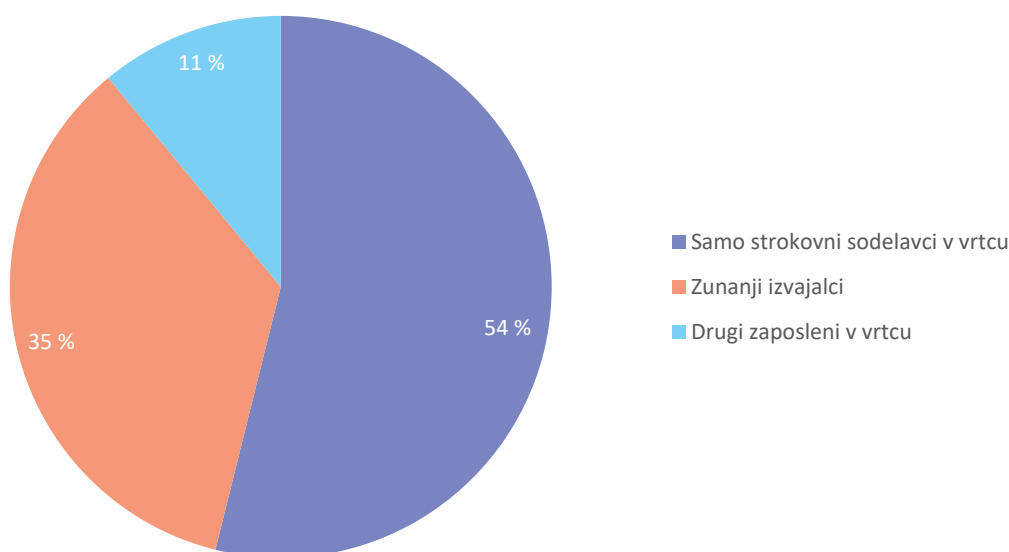
3.3 Izvajalci aktivnosti

Aktivnosti so večinoma izvajali vzgojitelji in pomočniki vzgojiteljev, katerim so se v več kot 62 % pridružili tudi zunanji izvajalci in drugi zaposleni v vrtcih.

V aktivnosti vrtcev so se najpogosteje vključevali kuharji, hišniki nato organizatorji prehrane in vodje zdravstveno higienskega režima ter svetovalna služba, in sicer najpogosteje v koprski in ljubljanski regiji.

Vrtci so za popestritev svojih aktivnosti k izvajanju pogosto vabili policiste, gasilce, lovce, medicinske sestre, čebelarje, varovance domov starejših občanov, starše in druge družinske člane. Največ aktivnosti, izvedenih s pomočjo zunanjih izvajalcev, je bilo v ljubljanski, mariborski in novomeški regiji.

Na Sliki 7 je prikazan delež aktivnosti, pri katerih so sodelovali zunanji izvajalci ali drugi zaposleni v vrtcih.

Slika 7: Sodelovanje drugih zaposlenih v vrtcu in zunanjih izvajalcev.

Program spodbuja povezovanje, sodelovanje in vključevanje v aktivnosti tudi druge zaposlene v vrtcih ter zunanje deležnike. Vrtci so poročali, da so največ zunanjih deležnikov vključili pri aktivnostih na področju vzgoje za ustno zdravje (85 %), aktivnostih v lokalni skupnosti (83 %), v obliki medgeneracijskega sodelovanja (67 %) ter pri nalogah s področja varnosti in preprečevanja poškodb (66 %).

Drugi zaposleni v vrtcih so najpogosteje sodelovali pri aktivnostih na temo rdeče niti (27 %) in na temo zdrave prehrane (26 %).

V program se bomo vključili tudi naslednje leto, vendar zaradi specifičnosti otrok s posebnimi potrebami po svojih zmožnostih, zato bo mogoče v anketi manj vidnih rezultatov kot pri ostalih vrtcih, vendar za nas dragoceni in veliki koraki.

PRILAGOJENI PROGRAM ZA PREDŠOLSKO OTROKE S POSEBNIMI POTREBAMI - VRTEC PIVKOLIN

V našem vrtcu nam je program na splošno všeč, ker je dostopen. Predvsem nam je všeč, da so predavanja preko spleta in si jih lahko ogledaš, ko to sam želiš. Všeč nam je ta program tudi zaradi tega, ker so to stvari, ki jih v vrtcu delamo vsak dan, s pomočjo predavanja in primerov dobrih praks pa lahko močno obogatimo te dejavnosti.

OŠ ŽUŽEMBERK - VRTEC SONČEK

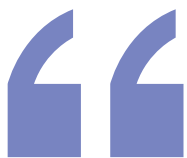
3.4 Ciljne skupine

V šolskem letu 2024/25 so v vrtcih izvajali različne aktivnosti, prilagojene posameznim ciljnim skupinam, nekatere pa so bile zasnovane tako, da so hkrati vključevale več ciljnih skupin (npr. starše in otroke). Večina izvedenih aktivnosti je bila namenjena otrokom (99 %), sledijo aktivnosti, namenjene staršem oz. družinskim članom otrok (30 %) in zaposlenim v vrtcih (23 %) ter lokalni skupnosti, ki ji je bilo namenjenih oziroma v sodelovanju z njimi pripravljenih, 8 % vseh aktivnosti. V tabeli so prikazane ciljne skupine izvedenih aktivnosti v programu ZvV po posameznih regijah.

Tabela 3: Ciljne skupine v programu ZvV.

	Otroci		Osebe vrtca		Starši oz. družinski člani otrok		Lokalna skupnost	
	Število	%	Število	%	Število	%	Število	%
Celje	150	100	28	19	39	26	11	7
Koper	133	96	20	15	32	23	12	9
Kranj	209	100	51	24	71	34	8	4
Ljubljana	301	99	75	25	114	37	29	10
Maribor	322	100	76	24	101	31	21	7
Murska Sobota	180	100	53	29	53	29	17	9
Nova Gorica	55	98	4	7	11	20	7	13
Novo mesto	268	99	74	27	83	31	16	6
Ravne na Koroškem	76	100	18	24	18	24	7	9
Skupaj	1.694	99	399	23	522	31	128	8

Največ aktivnosti za starše oziroma družinske člane otrok je bilo izvedenih v ljubljanski regiji (37 %), sledijo še kranjska regija (34 %) in mariborska ter novomeška regija (31 %). Najpogosteje so zaposlene v vrtcih vključevali v aktivnosti v murskosoboški regiji (29 %), med tem, ko so lokalno skupnost v aktivnosti najpogosteje vključevali v novogoriški regiji (13 %).

V našem vrtcu si vsak dan prizadevamo ustvarjati varno, spodbudno in ljubeče okolje, kjer se otroci lahko razvijajo celostno – čustveno, socialno, gibalno, spoznavno in zdravstveno. Program Zdravje v vrtcu nam pri tem ponuja dragoceno usmeritev in podporo, saj nam pomaga ozaveščati pomen zdravja v najširšem pomenu – od zdrave prehrane, gibanja, varnosti in higiene do duševnega zdravja in dobrih odnosov. Zelo cenimo tudi sodelovanje s starši, lokalno skupnostjo in zdravstvenimi ustanovami, saj verjamemo, da le skupaj lahko otrokom omogočimo najboljše pogoje za zdrav razvoj. Hkrati se zavedamo, da smo vzgojiteljice pomemben zgled – zato se trudimo nenehno izpopolnjevati svoje znanje, krepiti strokovno refleksijo in skrbeti tudi za lastno dobro počutje. Zahvaljujemo se vam za vso podporo in možnost sodelovanja v programu – veseli smo, da lahko soustvarjamo vrtčevsko okolje, kjer zdravje, dobro počutje in toplina niso le vrednote, temveč vsakdanja praksa.

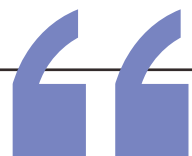
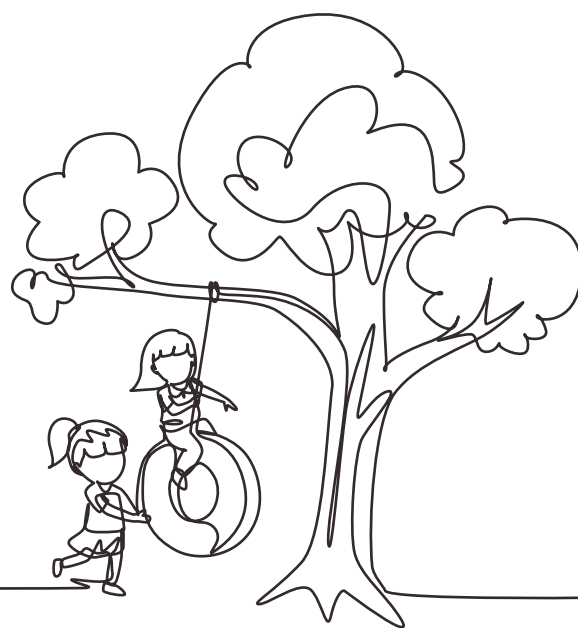
OŠ ARTIČE VRTEC RINGARAJA

Aktivnosti, ki so jih izvajali v vrtcih za različne ciljne skupine, smo razdelili glede na tematiko (12 skupin). V Tabeli 4 so prikazane vsebine aktivnosti glede na delež vključenih ciljnih skupin. Aktivnost je bila lahko namenjena več ciljnim skupinam. Za zaposlene v vrtcu, starše in lokalno skupnost je bilo izvedenih največ aktivnosti na temo medgeneracijskega sodelovanja. Več podatkov je prikazanih v Tabeli 4.

Tabela 4: Izvedene aktivnosti glede na ciljno skupino, Slovenija.

	Otroci	Osebe vrtca	Starši oz. družinski člani	Lokalna skupnost
Drugo	98	23	36	7
Duševno zdravje	98	28	27	5
Medgeneracijsko sodelovanje	91	33	68	42
Narava in varovanje okolja	100	27	30	10
Osebna higiena	100	14	18	0
Rdeča nit	100	22	34	8
Sodelovanje v lokalni skupnosti	100	17	33	75
Svetovni dnevi, povezani z zdravjem	100	25	27	14
Telesna dejavnost	100	26	44	6
Varnost in preprečevanje poškodb	99	24	33	3
Vzgoja za ustno zdravje	100	10	22	0
Zdrav način življenja	100	21	23	4
Zdrava prehrana	100	23	22	4
Povprečje	99	23	31	7

Program Zdravje v vrtcu se nam zdi zelo koristen in spodbuden. Otrokom na njem prilagojen način približa zdrave navade, nam strokovnim delavcem pa nudi dobro podporo pri načrtovanju dejavnosti. Z veseljem sodelujemo v programu.

OŠ CVETKA GOLARJA LJUTOMER Z RAZVOJNIM ODDELKOM VRTCA BUBA

S sodelovanjem v programu pridobimo vedno nove izkušnje, primere in pobude za razmišljanje o tematikah, ki so obravnavane.

OŠ JANKA RIBIČA CEZANJEVCI – VRTEC

V Tabeli 5 so prikazani podatki o izvedenih aktivnostih po posameznih vsebinskih področjih za skupine otrok, razvrščenih po starosti.

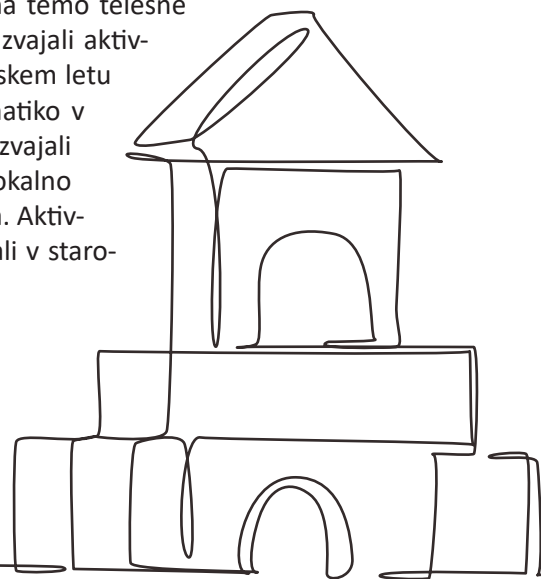
Tabela 5: Izvedene aktivnosti po starostnih skupinah otrok, Slovenija.

Vsebinsko področje	Nižja starostna* skupina (%)	Višja starostna** skupina (%)	Starostno mešana skupina (%)
Drugo	51	42	44
Duševno zdravje	55	64	64
Medgeneracijsko sodelovanje	68	76	80
Narava in varovanje okolja	59	66	75
Osebna higiena	73	69	69
Rdeča nit	77	82	78
Sodelovanje v lokalni skupnosti	51	59	57
Svetovni dnevi povezani z zdravjem	48	60	69
Telesna dejavnost	81	82	86
Varnost in preprečevanje poškodb	44	55	59
Vzgoja za ustno zdravje	41	64	72
Zdrav način življenja	65	64	73
Zdrava prehrana	76	74	79
Povprečje	65	68	73

*nižja starostna skupina (1-3 let)

**višja starostna skupina (4-6 let)

Z otroki nižje starostne skupine so najpogosteje izvajali aktivnosti na temo telesne dejavnosti (81 %). Z otroki višje starostne skupine so najpogosteje izvajali aktivnosti na temo telesne dejavnosti (82 %) in rdeče niti programa v šolskem letu 2024/25 (82 %). V primerjavi z izvajanjem aktivnosti glede na tematiko v nižjih starostnih skupinah, so v višjih starostnih skupinah pogosteje izvajali aktivnosti na temo medgeneracijskega sodelovanja, sodelovanja z lokalno skupnostjo in aktivnosti za spodbujanje ustnega in duševnega zdravja. Aktivnosti na temo narave in varovanja okolja so najpogosteje obravnavali v starostno mešanih skupinah (75 %).

V našem vrtcu si prizadevamo ustvariti spodbudno, varno in ljubeče okolje, kjer otroci lahko rastejo in se razvijamo tako na telesnem, čustvenem kot socialnem področju. Zavedamo se pomena celostnega pristopa k zdravju in dobrobiti otrok, zato si tudi v prihodnje želimo še bolj poglobljeno sodelovati z družinami, strokovnjaki in lokalno skupnostjo. Prav tako bi si želeli več podpore pri izobraževanju in skrbi za duševno zdravje zaposlenih, saj je to ključnega pomena za kakovostno delo z otroki. Hvaležni smo za vse priložnosti za razvoj in rast, ki nam jih omogočate, in z veseljem bomo nadaljevali naše aktivnosti v smeri zdravega in srečnega odraščanja otrok.

OŠ CANKOVA, VRTEC CANKOVA

3.5 Ovire in prednosti

Program smo želeli ovrednotiti tudi s stališča njegove uporabnosti. Ker želimo program v prihodnosti še bolj približati sodelujočim vrtcem, smo koordinatorje povprašali tudi o ovirah, s katerimi se srečujejo pri izvajanju programa, ter prednostih, ki jim jih sodelovanje v programu prinaša.

Vprašanji o ovirah in prednostih sta bili ovrednoteni z ocenami od 1 (Sploh ne velja) do 4 (Povsem velja). Iz analize prejetih odgovorov je razvidno, da se z večjimi težavami pri samem izvajanju programa v sodelujočih vrtcih niso srečevali.

Vrtcem najpogostejši oviri pri izvajanju programa predstavljata nemotiviranost sodelavcev in pomanjkanje časa za izvedbo programa. Pogosto so bile izpostavljene tudi težave z organizacijskim vidikom (kdo, kdaj, kje izvesti).

Najpogostejše ovire, ki so jih v vrtcih prepoznali, tako izvirajo iz strukture in organizacije njihovega delovnega okolja, na katerega pa NIJZ nima neposrednega vpliva. Na NIJZ poudarjamo, da je za uspešno delo v programu med drugim potrebna dobra podpora vodstva, povezovanje in sodelovanje med zaposlenimi ter njihova prilagodljivost pri izvedbi aktivnosti v sklopu programa.

Tabela 6 prikazuje, v kolikšni meri in s kakšnimi ovirami so se sodelujoči soočali pri izvajanju programa. Prikazano je povprečje na ravni Slovenije. Izpostavljeni so podatki iz regij z najnižjo in najvišjo ovrednoteno oceno. Regije, ki v tabeli niso navedene, ne odstopajo od povprečja.

Tabela 6: Ovire pri izvajanju programa.

Ovira pri izvajanju programa	Povprečje SLO	Najnižja ocena	Najvišja ocena
Je preobsežen, prezahteven, težko umestljiv v vrtčevski prostor	1,4	1,1 Celje	1,6 Murska Sobota
Premalo strukturiran in načrtovan program	1,5	1,3 Novo mesto	1,6 Celje, Maribor, Murska Sobota, Ravne na Koroškem
Ne vodi do želenih rezultatov oz. ciljev	1,4	1,1 Celje	1,8 Koper
Slabša podpora vodstva vrtca	1,4	1,3 Celje, Nova Gorica, Novo mesto	1,5 Koper, Ravne na Koroškem
Nemotiviranost sodelavcev	1,8	1,2 Nova Gorica	2,3 Ravne na Koroškem
Pomanjkanje časa za izvedbo programa	1,8	1,5 Celje, Nova Gorica	2,1 Ravne na Koroškem
Težave z organizacijskim vidikom (kdo, kdaj, kje izvesti)	1,7	1,3 Celje, Nova Gorica	2,1 Koper
Pomanjkljivo usposabljanje za izvedbo programa	1,5	1,3 Celje, Nova Gorica	1,7 Ravne na Koroškem
Premalo znanja izvajalcev o določenih vsebinah, povezanih z zdravjem	1,5	1,3 Celje, Nova Gorica	1,8 Ravne na Koroškem

Sodelovanje v programu prinaša tudi številne prednosti, ki prispevajo k uspešnemu doseganju ciljev, s katerimi vrtci ustvarjajo pozitivno okolje, ki ohranja in krepi zdravje otrok, zaposlenih in vseh drugih, ki vstopajo v vrtce.

Največjo prednost sodelovanja v programu vrtci vidijo v tem, da jih program spomni na osnovne pogoje oz. elemente, ki so potrebni za dobro počutje in jih motivira za njihovo prepoznavo. Prav tako jim program pomaga pri doseganju želenih rezultatov in ciljev na področju varovanja zdravja. Izpostavljajo, da jim program omogoča strokovno usposabljanje in krepitev lastnih kompetenc, s sodelovanjem v programu pa pridobijo tudi strokovno podporo.

Tabela 7 prikazuje prednosti vključitve vrtcev v program. Prikazano je povprečje na ravni Slovenije. Izpostavljeni podatki prikazujejo regije z najvišjo in najnižjo ovrednoteno oceno.

Tabela 7: Prednosti vključitve v program.

Prednosti vključitve v program	Povprečje SLO	Najvišja ocena	Najnižja ocena
Nudi nam strukturo in načrtovanje	3,2	3,3 Kranj, Murska Sobota, Novo mesto	2,2 Koper
Nudi nam strokovno usposabljanje in razvoj kompetenc	3,4	3,6 Murska Sobota	3,2 Koper, Nova Gorica
Pomaga nam pri doseganju želenih rezultatov oz. ciljev na področju varovanja zdravja	3,5	3,6 Celje, Novo mesto	1,9 Murska Sobota
Spomni nas na osnovne pogoje/elemente za dobro počutje vseh nas in motivira za prepoznavo le-teh	3,6	3,7 Celje	3,5 Ljubljana, Maribor, Nova Gorica, Novo mesto
Odgovarja na naša vprašanja in nas podpira pri našem vsakodnevnem delu	3,4	3,4 Celje, Kranj, Ljubljana, Murska Sobota, Novo mesto	3,1 Ravne na Koroškem

Všeč nam je način izvedbe predavanj in predstavitev primerov dobrih praks, saj si lahko posnetke ogledamo kadarkoli.

VRTEC IDRJA

Vsi zaposleni si želimo še naprej prijetnega sodelovanja in vključevanja v program zdravstvenih vsebin v naše vsakdanje delo.

VRTEC NOVA GORICA

4. Izobraževanja

V okviru programa Zdravje v vrtcu sta bili v šolskem letu organizirani dve strokovni izobraževanji, ki sta bili tematsko usklajeni z rdečo nitjo programa. Izobraževanji sta potekali v jesenskem in spomladanskem času. Izvedeni sta bili preko predhodno posnetih predavanj. Strokovnega izobraževanja se mora udeležiti vsaj en predstavnik vključenega vrtca, ta pa mora poskrbeti za prenos pridobljenega znanja med ostale strokovne delavce, vključene v program. Podatki kažejo na to, da se je večina strokovnih delavcev, ki sodelujejo v programu udeležila tudi izobraževanj.

Tabela 8 prikazuje število udeležencev na jesenskem in spomladanskem izobraževanju v letu 2024/25 po regijah.

Tabela 8: Udeleženci jesenskega in spomladanskega izobraževanja po regijah.

Regija	Št. udeležencev na jesenskem izobraževanju	Št. udeležencev na spomladanskem izobraževanju	Skupaj na obeh izobraževanjih
Celje	279	236	515
Koper	169	216	385
Kranj	258	280	538
Ljubljana	740	698	1.438
Maribor	587	611	1.198
Murska Sobota	239	233	472
Nova Gorica	81	102	183
Novo mesto	357	351	708
Ravne na Koroškem	166	167	333
Slovenija	2.876	2.894	5.770

Tabela 9 prikazuje število oseb, ki so se hkrati v šolskem letu 2024/25 udeležili obeh izobraževanj (to pomeni, da se je ista oseba udeležila jesenskega in spomladanskega izobraževanja). Na jesenskem in spomladanskem izobraževanju je bilo skupaj prisotnih 5.770 oseb, od katerih se jih je 2.381 (83 %) udeležilo obeh izobraževanj. 1.008 oseb se je udeležilo samo jesenskega ali samo spomladanskega izobraževanja.

Tabela 9: Število udeležencev na obeh izobraževanjih.

Regija	Št. udeležencev na obeh izobraževanjih
Celje	192
Koper	149
Kranj	221
Ljubljana	599
Maribor	503
Murska Sobota	204
Nova Gorica	68
Novo mesto	295
Ravne na Koroškem	150
Slovenija	2.381

V šolskem letu 2024/25 je na ravni Slovenije v programu aktivno sodelovalo 3.527 vzgojiteljev in pomočnikov. Od tega se jih je obeh izobraževanj udeležilo 2.381 (68 %).

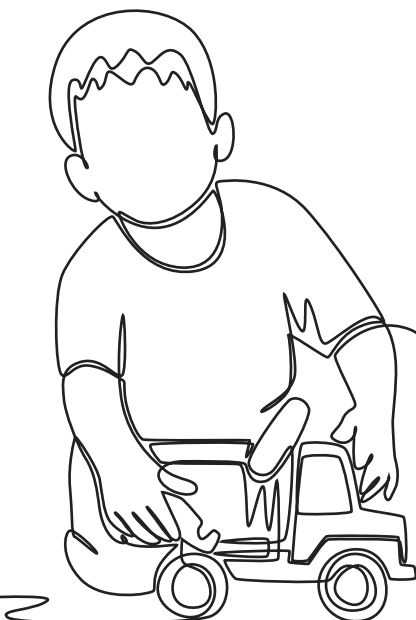
Tabela 10 prikazuje število sodelujočih vzgojiteljev in pomočnikov v programu v primerjavi s številom tistih, ki so se udeležili obeh izobraževanj. Število sodelujočih je sorazmerno glede na velikost regije.

Največ vzgojiteljev in pomočnikov, ki so izvajali aktivnosti in so se udeležili obeh izobraževanj, je bilo v koprski regiji (95 %), sledijo ji koroška (85 %), novogoriška (84 %), kranjska (83 %), murskosoboška (67 %), novomeška (66 %), ljubljanska (64 %), mariborska (62 %) in na koncu še celjska regija (54 %).

Tabela 10: Udeleženci obeh izobraževanj glede na izvajanje aktivnosti.

Regija	Št. vzgojiteljev in pomočnikov, ki so izvajali aktivnosti	Št. udeležencev na obeh izobraževanjih	%
Celje	355	192	54
Koper	157	149	95
Kranj	267	221	83
Ljubljana	929	599	64
Maribor	811	503	62
Murska Sobota	306	204	67
Nova Gorica	81	68	84
Novo mesto	445	295	66
Ravne na Koroškem	176	150	85
Slovenija	3.527	2.381	68

V šolskem letu 2024/25 smo organizirali 2 strokovni izobraževanja, s katerima smo pokrili vsebino rdeče niti »Jej zdravo, spoštuj hrano in varuj naravo«. Pokrili smo vpliv prehranjevanja na zdravje, počutje ter razvoj otrok, pomen lokalne in sezone prehrane ter trajnostni vidik.

Zahvaljujemo se vam za strokovno voden program in dobro sodelovanje, sprotno obveščanje in organizirana srečanja za koordinatore programa. Veselimo se nadaljnega sodelovanja in nadgrajevanja vsebin, z namenom krepitev zdravja naših otrok, zaposlenih in nenazadnje staršev.

VRTEC SLOVENSKE KONJICE

4.1 Kratek opis predstavljenih vsebin jesenskega in spomladanskega izobraževanj v šolskem letu 2024/25

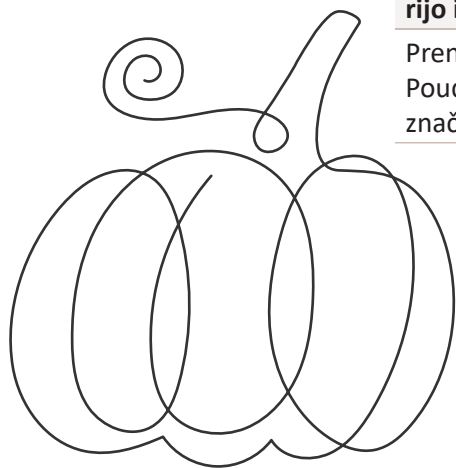
JESENSKO IZOBRAŽEVANJE

Odpadna hrana – kaj lahko naredimo sami?

Preprečevanje in zmanjševanje odpadne hrane ter s tem povezana vloga vzgojitelja. Slovenska strategija in akcijski načrt za zmanjševanje odpadne hrane, vzroki za njen nastanek ter konkretni primeri dobrih praks iz omenjenega področja.

Vpliv prehrane otrok v vrtcu na zdravje

Pomen zdrave prehrane v vrtcu za zdravje otrok, s poudarkom na vplivu z antioksidanti bogate prehrane. Primeri živil, bogatih z antioksidanti, ter možnosti zamenjav manj ugodnih živil z bolj ugodnimi.

Smernice za prehranjevanje v vzgojno-izobraževalnih zavodih – med teorijo in prakso.

Prenovljene smernice za prehranjevanje v vzgojno-izobraževalnih zavodih. Poudarek na zdravstvenih in trajnostnih vidikih prehrane, ob upoštevanju značilnosti ter kulturnih posebnosti lokalnega okolja.

SPOMLADANSKO IZOBRAŽEVANJE

Izbirčnost in neješčči otroci

Kdo so neješčči otroci in razlogi za nastanek. Vplivi neješčnosti na rast in razvoj ter morebitne bolezni, ki so lahko vzrok neješčnosti.

Problematična prehranska vedenja pri otrocih

Najpogostejše napake, ki lahko vodijo v izbirčnost in ustrezni sodobni pristopi ter usmeritve, ki pozitivno vplivajo na razvoj zdravega prehranjevanja

Pomen prehranjevanja otroka v predšolskem obdobju za doseganje dolgoročnega zdravja

Pomen zdrave prehrane v prvih 8.000 dneh življenja. Pomen zaznavanja občutka lakote in sitosti pri otroku. Vloga vzgojitelja pri oblikovanju zdravega načina prehranjevanja.

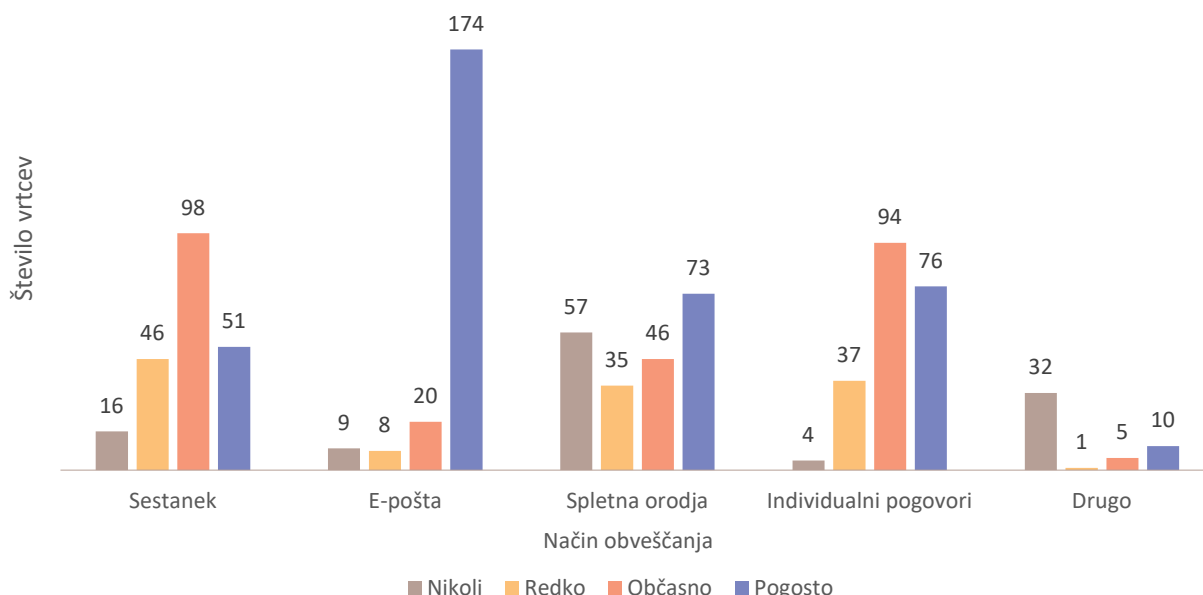
5. Načini komunikacije v vrtcu

5.1 Komunikacija med zaposlenimi

Program je mogoče uspešno izvajati z dobro komunikacijo in sodelovanjem med koordinatorskim in vsemi sodelavci v vrtcu (vodstvo, strokovni sodelavci, tehnični kader). Ključnega pomena je, da koordinator prenaša znanje in informacije, povezane s programom Zdravje v vrtcu, vsem strokovnim sodelavcem, ne glede na to ali sodelujejo v programu ali ne.

Vsi koordinatorji vrtcev so poročali, da so v šolskem letu 2024/25 redno obveščali sodelavce o aktualnih informacijah. Koordinatorji so informacije, posredovane s strani NIJZ, strokovnim sodelavcem prenašali preko različnih komunikacijskih kanalov, kot so: e-pošta, sestanki, individualni pogovori, druga spletna orodja, ter ostali kanali za obveščanje (aktivni, konference) ki se jih poslužujejo v vrtcih.

Na Sliki 8 so predstavljeni načini obveščanja in pogostost obveščanja strokovnih sodelavcev v vrtcu. Glede na zbrane podatke, so koordinatorji v vrtcih sodelavce najpogostejše obveščali preko e-pošte, sledijo sestanki ter individualni pogovori. Najmanj pogosto so koordinatorji obveščali sodelavce preko drugih orodij, kot so aktivni, oglasne deske ipd.

Slika 8: Obveščanje strokovnih sodelavcev v vrtcu.

Pohvala organizatorjem programa za izčrpne vsebine in za možnost, da si udeleženci lahko vsebine ogledajo na daljavo, v terminu, ki jim ustreza. Všeč mi je, da so obravnavane aktualne teme in relevantne problematike.

VVZ KEKEC GROSUPLJE

Program bogati naše vsakodnevne dejavnosti in krepi povezanost med otroki in strokovnimi delavci. Veselimo se sodelovanja tudi v prihodnje.

OŠ RIBNICA NA POHORJU, ENOTA VRTEC PRI OŠ RIBNICA NA POHORJU

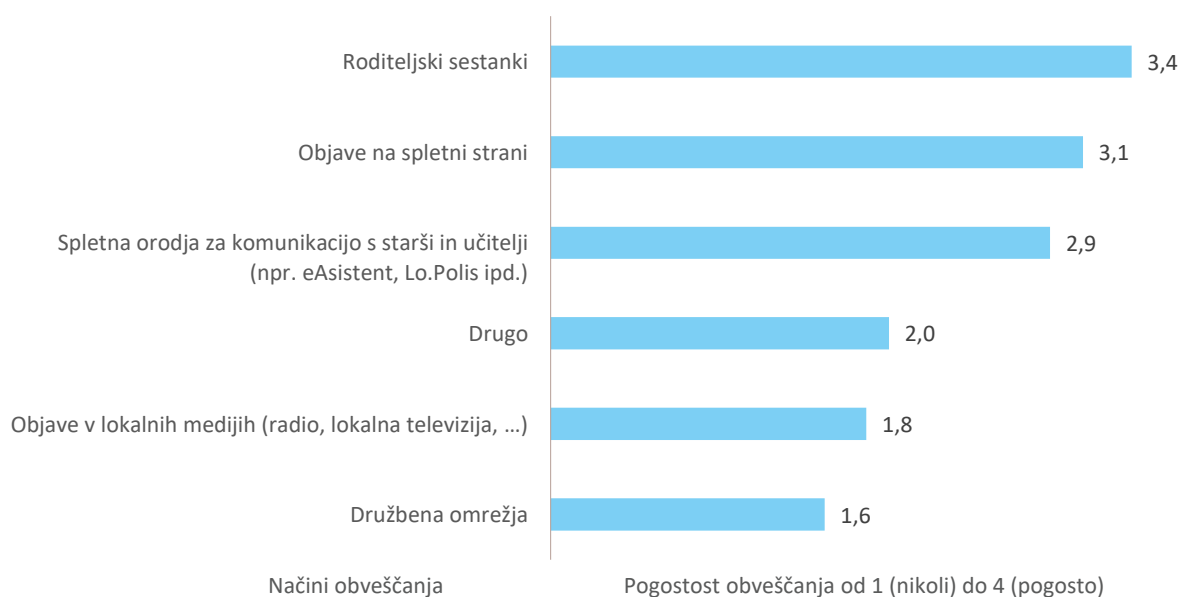

5.2 Komunikacija s starši

Eden od ciljev programa je sodelovanje in obveščanje staršev o vseh aktivnostih, ki se v sklopu programa izvajajo v vrtcih, z namenom spodbujanja zdravega življenjskega sloga. Starši lahko z rednim informiranjem strokovnih delavcev o tem, katere aktivnosti se v sklopu programa izvajajo, nudijo podporo tako v vrtčevskem, še posebej pa v domačem okolju.

V šolskem letu 2024/25 je 98 % vrtcev poročalo, da starše obvešča o izvedenih aktivnostih v programu. V tem šolskem letu 5 vrtcev ni obveščalo staršev o aktivnostih v programu.

Na Sliki 9 so prikazani uporabljeni načini in pogostost obveščanja staršev o izvajanju aktivnosti v sklopu programa. Koordinatorji so starše o izvajanju programa najpogosteje informirali na roditeljskih sestankih, preko objav na spletnih straneh oz. z uporabo spletnih orodij za komunikacijo s starši (npr. eAsistent). Najmanj pogosto so informacije staršem prenesli preko družbenih omrežij. Pogostost obveščanja staršev glede načinov obveščanja so koordinatorji vrednotili na lestvici od 1 (Nikoli) do 4 (Pogosto).

Slika 9: Obveščanja staršev o izvajanju aktivnosti v sklopu programa.

Hvala, ker nam pomagate pri doseganju zelenih ciljev na področju varovanja zdravja in ste nam v podporo pri našem vsakdanjem delu.

VRTEC KRŠKO

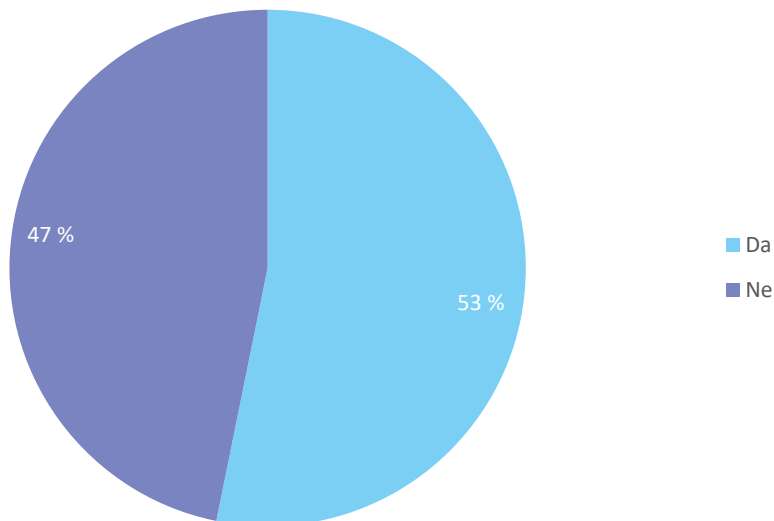
Hvala za vsa uporabna izobraževanja in seminarje, udeležili smo se jih vsi strokovni delavci vrtca, prav tako smo nekatera predavanja delili s starši. Vsi zaposleni in starši smo se ogromno naučili, prav tako bomo nadaljevali tudi naslednje šolsko leto. Hvaležni smo, da lahko skupaj krepimo zdravje tako zaposleni kot naši otroci in njihove družine.

MODRINČEK, ZASEBNI VRTEC, D. O. O.

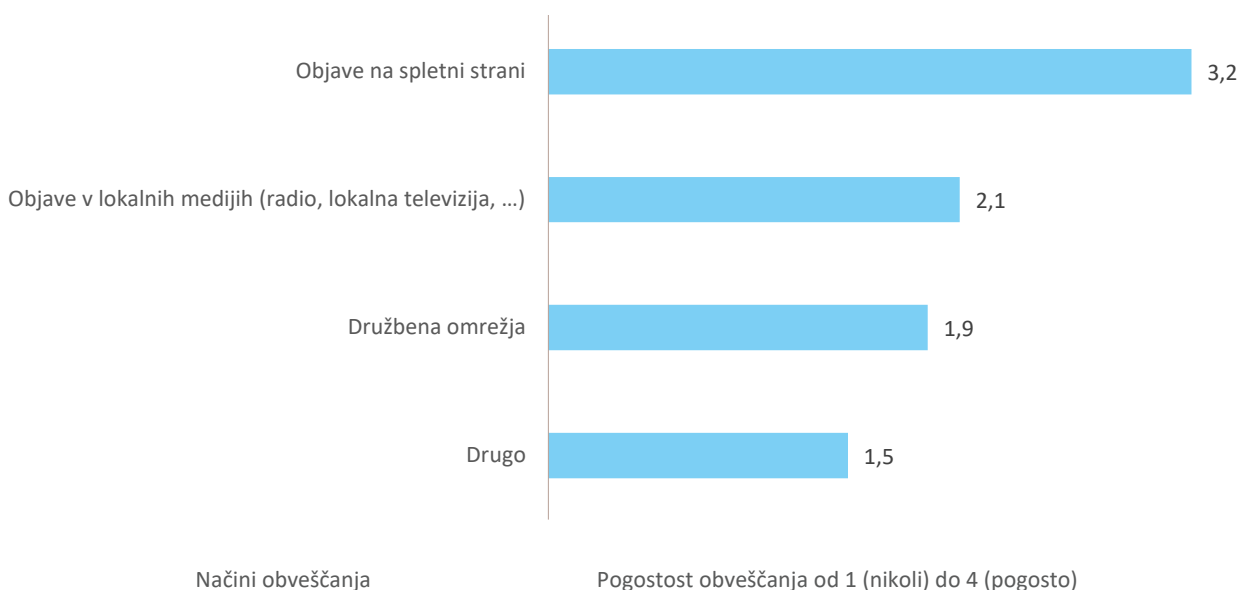
5.3 Komuniciranje z lokalno skupnostjo

Za zagotavljanje zdravih pogojev za bivanje, zdravih navad in zdravega življenjskega sloga ima pomembno vlogo tudi lokalna skupnost. Glede na zbrane podatke, ki so prikazani na Sliki 10, je v šolskem letu 2024/25 o aktivnostih programa lokalno skupnost informiralo 109 vrtcev (53 %). Delež vrtcev, ki so obveščali lokalno skupnost o izvedenih aktivnostih programa, se je v primerjavi s preteklim letom (56 %) še znižal.

Slika 10: Obveščanje lokalne skupnosti o izvajanju aktivnosti v sklopu programa.

Slika 11 prikazuje, na kakšen način vrtci obveščajo ter kako pogosto obveščajo lokalne skupnosti o izvajanju aktivnosti v sklopu programa. Vrtci (koordinatorji programa v vrtcih), ki obveščajo lokalno skupnost o svojih aktivnostih, to najpogosteje storijo z objavami na spletni strani (3,2 %), manj pogosto z objavami v lokalnih medijih (radio, lokalna TV ...) ter preko družbenih omrežij. Najredkeje pa preko drugih kanalov, kot so občinski dogodki, letni delovni načrt, obiski predstavnikov občine. Pogostost obveščanja lokalne skupnosti s pomočjo določenih načinov obveščanja so koordinatorji v letnem poročilu vrednotili na lestvici od 1 (Nikoli) do 4 (Pogosto).

Slika 11: Načini obveščanja lokalne skupnosti o izvajanju aktivnosti v sklopu programa, Slovenija.

5.4 Predlogi koordinatorjev za program ZvV

Koordinatorji so v poročilih izpostavili, da si želijo:

- slikovno gradivo, promocijski material (mesečne novičke, plakati, zloženke, zborniki ...) za otroke in starše;
- predavanja za starše in strokovne delavce;
- nove aktualne teme/vsebine;
- še več primerov praks iz vrtcev;
- povezovanje z lokalno skupnostjo;
- motivacijo staršev za sodelovanje z vrtcem.

6. Kazalniki zdravja

V letno poročilo smo v šolskem letu 2024/25 vključili tudi Kazalnike zdravja, ki so pomembni pokazatelj pri vrednotenju dela in aktivnosti, saj omogočajo spremljanje, kako uspešno vrtec ustvarja okolje, ki podpira zdravje, dobro počutje in razvoj otrok.

Kazalniki zdravja omogočajo:

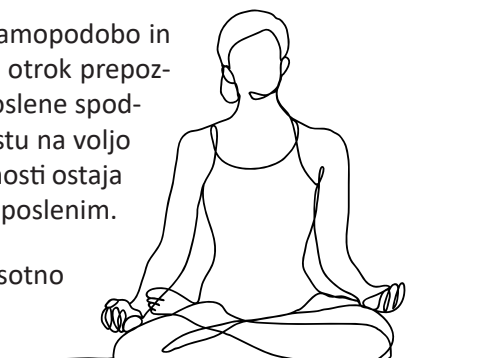
- objektivno spremljanje stanja, saj temeljijo na konkretnih podatkih in ne le na subjektivnih ocenah;
- pomagajo oceniti učinkovitost dejavnosti, povezanih s prehrano, telesno dejavnostjo, duševnim zdravjem, področjem higiene in sodelovanjem z zdravstveno službo;
- prepoznavajo področja za izboljšave – kažejo na potrebe po dodatnih ukrepih;
- omogočajo spremljanje napredka skozi čas in primerjavo med posameznimi obdobji;
- podpirajo načrtovanje prihodnjih aktivnosti;
- prispevajo k zagotavljanju kakovosti vzgojno-izobraževalnega dela ter ustvarjanju spodbudnega in zdravega okolja za vse vključene.

6.1 Duševno zdravje

Večina vrtcev si prizadeva krepiti aktivnosti na področju duševnega zdravja otrok, staršev in zaposlenih. Dobrih 50 % vrtcev ima v letnem delovnem načrtu (LDN) opredeljeno spodbujanje čustvenega opismenjevanja otrok. Pomemben del teh aktivnosti se izvaja tudi takrat, ko niso formano zapisane v LDN, kar kaže na njihovo močno vpetost v vsakodnevno prakso.

Skoraj vsi vrtci (99 %) poročajo o aktivnostih, ki krepijo pozitivno samopodobo in dobro počutje otrok. To potrjuje, da je skrb za psihosocialni razvoj otrok prepoznana kot temeljna naloga vrtca. Prav tako večina vrtcev (94 %) zaposlene spodbuja k varovanju duševnega zdravja, 72 % jih ima na delovnem mestu na voljo možnosti in poti za razbremenitev, vendar delež tistih brez teh možnosti ostaja opazen. To nakazuje potrebo po dodatnem razmisleku o podpori zaposlenim.

Vključevanje staršev v promocijo dobrega duševnega zdravja je prisotno pri približno polovici vrtcev. Rezultati kažejo na priljubljenost za nadaljnjo krepitev sodelovanja s starši.

6.2 Prehrana

Na področju prehrane vrtci v veliki meri (več kot 95 %) poročajo o doslednem upoštevanju prehranskih smernic ter vključevanju vsebin zdrave prehrane v vzgojno-izobraževalni proces. Pogoste so aktivnosti, kot so pogovori o zdravi prehrani, vključevanje otrok v pripravo enostavnih obrokov ter obeleževanje prehransko ozaveševalnih dni.

Podatki kažejo na dobro sistemsko urejenost področja prehrane v vrtcih, vključenih program.

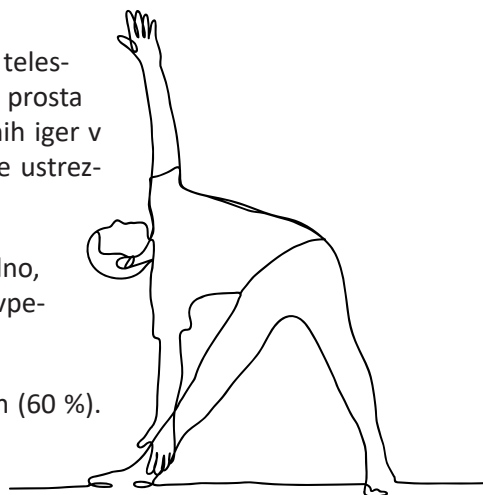
Tudi vključevanje staršev v promocijo zdrave prehrane je vključeno v večino vrtcev (67 %), vendar imajo vrtci tu še prostor za dodatne možnosti sodelovanja in vključevanja. V programu spodbujamo tudi zgledno ravnanje odraslih, tudi vzgojiteljev zato spodbujamo skupno uživanje obrokov otrok in vzgojiteljev. Ta praksa je razširjena v 79 % vrtcev.

6.3 Telesna dejavnost

Večina vrtcev (nad 95 %) redno izvaja aktivnosti za spodbujanje telesne dejavnosti, kot so vsakodnevno gibanje na prostem, vodena in prosta telesna dejavnost, organizirane gibalne ure ter vključevanje gibalnih iger v dnevno rutino, prekinjanje dolgotrajnega sedenja ter zagotavljanje ustreznih pogojev za počitek.

Tudi na tem področju se kaže, da se nekatere aktivnosti izvajajo redno, čeprav niso vedno eksplicitno zapisane v LDN, kar potrjuje njihovo vpetost v vsakodnevno prakso.

Vsebine telesne dejavnosti za zaposlene niso prisotne v vseh vrtcih (60 %). Rezultati kažejo priložnost za dodatno podporo zaposlenim, medtem ko starše v skupne gibalne aktivnosti vključujejo v 85 % vrtcev.

6.4 Higiena

Vrtci morajo po zakonodaji dosegati opredeljene zahteve glede prostorov, njihove velikosti, razporeditve in uporabe. Opredeljena je tudi oprema. Omogočati morajo varno bivanje in gibanje otrok ter zaposlenih, vzdrževana mora biti ustrezna higiena oseb in prostorov, zato vrtci poročajo (nad 93 %), da je področje higiene v vrtcih dobro urejeno in sistematično. Redno se izvajajo aktivnosti učenja pravilnega umivanja rok, otroci se navajajo na osebno higieno in skrb za zdravje, vsebine pa so pogosto vključene v dnevno rutino. Vrtci poročajo (98 %) tudi o rednem obveščanju staršev ter ukrepanju ob pojavu nalezljivih bolezni.

6.5 Sodelovanje z zdravstveno službo

Skladno s Pravilnikom o izvajanju preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni se v vrtcih izvajata vzgoja za zdravje in vzgoja za ustno zdravje otrok in mladostnikov. Namen preventivnih dejavnosti, ki jih izvajajo usposobljeni zdravstveni delavci, je pridobivanje znanj, veščin, stališč in vedenj za zdrav življenjski slog.

Program podpira sodelovanje z zdravstveno službo in tudi večina vrtcev (95 %) omogoča izvajanje zdravstveno-vzgojnih vsebin za otroke. Nekoliko manj pogosto (62 %) vrtci organizirajo predstavitev zdravstveno-vzgojnih vsebin zaposlenim in staršem otrok.

Vrtci poročajo o sodelovanju z zdravstvenimi domovi, patronažno službo ali Nacionalnim inštitutom za javno zdravje. Sodelovanje se kaže v obliki predavanj, delavnic ter vključevanja strokovnjakov v posamezne aktivnosti. Intenzivnost sodelovanja je med vrtci različna, kar odpira priložnosti za nadaljnjo krepitev povezovanja na lokalni ravni.

7. Zaključek

Število vključenih vrtcev potrjuje, da program ostaja **pomembna nacionalna platforma** za promocijo zdravja v predšolskem obdobju. **Široka vključenost vrtcev (49 %)** omogoča doseg velikega števila otrok (38.771) in njihovih družin ter **prispeva k zmanjšanju neenakosti v zdravju**.

Rezultati kažejo, da so vrtci v šolskem letu 2024/25 več pozornosti namenili **področju prehrane, ki je bila tudi osrednja tema** tega leta. Razvidno je tudi, da so strokovni delavci uspešno povezovali vsebine zdrave prehrane preko izkustvenega učenja ter otrokom predstavili, da **skrb za zdravje posameznika in skrb za okolje predstavljata neločljivo povezani vrednoti**. Ne glede na to, pa so vrtci obravnavali tudi druge pomembne vsebine (telesna dejavnost, duševno zdravje, higiena, preprečevanje nezgod ...), povezane z zdravjem, kar **podpira celostni pristop** programa.

Analiza poročil kaže, da program ZvV ostaja pomemben dejavnik krepitve zdravja v predšolskem obdobju. Vrtci uspešno uresničujejo cilje programa ter **ustvarjajo pogoje**, s katerimi si prizadevajo krepiti oblikovanje zdravih življenjskih navad, ki pomembno vplivajo na zdravje in dobro počutje v vseh življenjskih obdobjih. Vrtci v svoje aktivnosti vključujejo starše in lokalno skupnost, a rezultati kažejo na to, da se sodelovanje z njimi lahko še okrepi.

Vrtci izvajajo različne aktivnosti, večina teh se med seboj vsebinsko prepleta in izvaja **preko celega šolskega leta**. Nekateri svoje aktivnosti vključujejo v redni letni delovni načrt (LDN), kar jim omogoča učinkovitejše vključevanje in koordiniranje aktivnosti promocije zdravja.

Dolgoročni cilj programa je, da bi vsi vrtci aktivnosti za krepitev zdravja vključili v LDN in tako postali vrtci, ki bi sledili ciljem programa ZvV v vsakodnevni aktivnostih.

Tudi v prihodnje se bo program odzival **na aktualne izzive** v vrtcu in družbi oz. pri otrocih, starših in zaposlenih. Vrtci izpostavljajo predvsem potrebo po vsebinah s področja **duševnega zdravja, medsebojnih odnosov in neželenega vedenja pri otrocih**. Aktualne vsebine so tudi **digitalni svet in zaslonska obremenjenost** otrok ter posledice na zdravje, **odpornost in življenjske veščine** (samostojnost, vztrajnost, reševanje težav in spoprijemanje z neuspehom) ter skrb za zaposlene v vrtcih.

Največ aktivnosti je bilo izvedenih za otroke, nato za starše in strokovne delavce, najmanj pa za lokalno skupnost. Rezultati kažejo, da predvsem pri aktivnostih, v katere se vključuje zaposlene in lokalno skupnost, cilji še niso doseženi, zato je v prihodnje potrebno več pozornosti nameniti temu.

Program prinaša številne **izzive in priložnosti**, a tudi določene ovire, ki vplivajo na izvedbo in uspešnost. Med zaznanimi ovirami, vrtci tako kot v preteklih letih najpogosteje navajajo nemotiviranost nekaterih zaposlenih in pomankanje časa ter slabšo notranjo organizacijo pri izvedbi posameznih aktivnosti programa. Z ustreznimi pristopi je potrebno program nadgraditi **z vzpodbudami**, ki bodo prepoznane kot prednosti sodelovanja v programu. Spodbujati je potrebno tudi večje **vključevanje staršev otrok**, tako pri samem načrtovanju, kot tudi pri izvajanju aktivnosti za promocijo zdravja **v vrtčevskem in domačem okolju**.

Analiza izvedenih dejavnosti potrjuje, da **program uspešno uresničuje svoje poslanstvo** ter predstavlja pomembno podporo vrtcem pri načrtovanju in izvajanju dejavnosti za krepitev zdravja otrok. Številni primeri dobrih praks kažejo na visoko stopnjo **zavzetosti strokovnih delavcev**, ki s svojim znanjem, ustvarjalnostjo in predanostjo nadgrajujejo program. Hkrati rezultati nakazujejo tudi priložnosti za nadaljnjo krepitev posameznih področij, zlasti pri vključevanju družin, lokalnih skupnosti in odzivanju na nove izzive sodobnega časa.

Prav **odprtost za nove ideje**, prilagajanje potrebam otrok in povezovanje različnih deležnikov, so tiste značilnosti, ki programu omogočajo, da ostaja uspešen in ima **dobro izhodišče za nadaljnjo rast in razvoj**. Z zavedanjem, da je zdravje vseživljenjska vrednota, ostajamo zavezani ustvarjanju okolij, v katerih bodo otroci lahko rastle, se razvijali in uresničevali svoje potenciale v zdravju, varnosti in medsebojnem spoštovanju.

8. VIRI

World Health Organization. (2020). Improving Early Childhood Development: WHO Guideline. Geneva: WHO.

World Health Organization, UNICEF, World Bank Group. (2018). Nurturing Care for Early Childhood Development: A Framework for Helping Children Survive and Thrive. Geneva: WHO.

UNICEF & UNESCO. (2024). Global Report on Early Childhood Care and Education: The Right to a Strong Foundation. New York/Paris.

